2024/2271

10.10.2024

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2024/2271

ze dne 11. dubna 2024

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví na rozpočtový rok 2022

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví na rozpočtový rok 2022,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro dopravu a cestovní ruch,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0116/2024),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví (dále jen „agentura“) na rozpočtový rok 2022 činil podle jejího výkazu příjmů a výdajů ([1]) 224 265 965 EUR, což představuje zvýšení o 10,04 % oproti roku 2021; vzhledem k tomu, že prostředky ve výši 39 678 000 EUR v rozpočtu agentury pocházejí z rozpočtu Unie a částka 120 435 031 EUR představuje příjmy z plateb a poplatků;

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o ověření roční účetní závěrky Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví za rozpočtový rok 2022 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) uvedl, že získal přiměřenou jistotu, že roční účetní závěrka agentury je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. konstatuje, že výsledkem úsilí o monitorování rozpočtu během rozpočtového roku 2022 byla míra plnění rozpočtu u prostředků na závazky na běžný rok ve výši 97,08 %, což oproti roku 2021 znamená zvýšení o 0,77 %; dále konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby na běžný rok dosáhla 87,18 %, což ve srovnání s rokem 2021 představuje mírný pokles o 0,16 %;

2. konstatuje, že agentura zakončila rok s přebytkem z poplatků a plateb ve výši 8,2 milionu EUR (oproti 11,2 milionu EUR v roce 2021); v návaznosti na to konstatuje, že kumulovaný přebytek z poplatků a plateb byl snížen ze 72,1 milionu EUR na 63,9 milionu EUR; konstatuje, že míra zrušených prostředků souvisejících se závazky, které byly převedeny do roku 2022, byla 2,82 %, což je méně než 5 % strop stanovený Komisí;

3. konstatuje, že na základě zprávy Účetního dvora agentura vybírá poplatky a platby za poskytování certifikačních služeb, ale kontroly, které provádí, aby zajistila, že tyto příjmy jsou správně vybírány, nedokumentuje, a nepostupuje tudíž v souladu s čl. 74 odst. 5 a článkem 75 finančního nařízení; bere na vědomí odpověď agentury, v níž se agentura zavazuje přijmout nezbytná opatření, která zajistí řádnou dokumentaci těchto kontrol;

Výkonnost

4. konstatuje, že v roce 2022 agentura uplatňovala určitá opatření, která jí měla umožnit posouzení přidané hodnoty jejích činností, a vedle toho i další opatření ke zlepšení svého rozpočtového řízení, přičemž zkombinovala 128 cílů a 66 klíčových ukazatelů výkonnosti v 11 klíčových oblastech činnosti; konstatuje, že agentura v roce 2022 dosáhla velmi dobrých výsledků, protože míra plnění jejího ročního pracovního programu na rok 2022 byla 97 % a na splnění 77 % svých klíčových ukazatelů výkonnosti pracovala;

([1]) Úř. věst. C 73, 28.2.2023, s. 25.

5. vyjadřuje agentuře své uznání za klíčové úspěchy a pokrok, jichž v roce 2022 dosáhla v nově vznikajících oblastech souvisejících se zelenými řešeními a digitalizací; v této souvislosti konstatuje, že agentura zvýšila své úsilí v oblasti čistého letectví v rámci programu EASA pro udržitelné letectví – 2022, jehož součástí jsou různá opatření, jako je zveřejnění třetího vydání Evropské zprávy o životním prostředí v oblasti letectví a úspěšný příspěvek k závěrům 41. shromáždění Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO) o životním prostředí; bere na vědomí, že v roce 2022 provedla agentura v rámci řešení systémových rizik v souvislosti se systémem Evropského plánu pro bezpečnost letectví (EPAS) komplexní přezkum strategických priorit; v této souvislosti konstatuje, že výsledkem přezkumu byl větší důraz na řízení vzájemných rizikových závislostí a na kompetence zaměstnanců a jeho součástí bylo i stanovení dalších priorit pro bezpečnou integraci nově vznikajících technologií a nových obchodních modelů; konstatuje, že tyto nové strategické priority jsou součástí plánu EPAS na období 2023–2025 přijatého v roce 2022;

6. bere na vědomí opatření, jež agentury realizovala v roce 2022 v souvislosti s prováděním plánu městské letecké mobility, tj. zveřejnění pokynů pro projektování vertiportů, návrh nového regulačního rámce pro provoz leteckých taxislužeb ve městech, pokyny pro stanovení hladin hluku bezpilotních letounů o hmotnosti pod 600 kg a přijatelné způsoby průkazu a pokyny na podporu harmonizovaného, bezpečného a účinného provádění U-space v celé Unii;

7. oceňuje digitální transformaci evropského vzdušného prostoru, včetně širších možností mobility a zjednodušeného získávání kvalifikace, licencí a výcviku řídících letového provozu a pozemních systémů ATM; vyzývá ke změně frazeologie SERA RT pro komunikaci mezi piloty a řídícími letového provozu; zdůrazňuje, že digitální transformace evropského vzdušného prostoru zahrnuje několik jednotlivých složek a základních prvků, které jsou zásadní pro budoucí strukturu vzdušného prostoru Evropy a jejich cílem je podpora bezpečnosti, účinnosti a environmentální výkonnosti;

8. zdůrazňuje, že je důležité, aby se jednotné evropské nebe vypořádalo s roztříštěností evropského vzdušného prostoru a usilovalo o zlepšení výkonnosti ATM z hlediska bezpečnosti, kapacity, nákladové efektivnosti a ochrany životního prostředí; vítá práci agentury v rámci reformy jednotného evropského nebe 2+ v roce 2022, zejména pokud jde o harmonizaci pozic řídících letového provozu prostřednictvím vydávání licencí a certifikace pozemních systémů ATM/ANS agenturou; oceňuje, že obě tyto reformy snižují náklady a zvyšují kapacitu ATM a poskytují významnou přidanou hodnotu pro balíček iniciativy jednotné evropské nebe 2+;

9. chápe znepokojení nad ruskými osobními letadly; vítá zejména zapojení agentury do civilně-vojenského týmu pro bezpečnost vzdušného prostoru na Ukrajině, zejména v souvislosti s rostoucími požadavky na vzdušný prostor s cílem usnadnit vojenská cvičení ukrajinských sil a NATO; bere na vědomí úspěšné provádění pracovního programu s Evropskou obrannou agenturou (EDA), která výrazně posílila spolupráci v oblasti nových inovací; vítá skutečnost, že agentura podpořila iniciativy Komise v rámci programu RescEU (smlouva s hasiči a kapacita pro leteckou zdravotní evakuaci (MEDEVAC));

10. bere na vědomí kroky agentury v reakci na útočnou válku Ruska proti Ukrajině, jako je zveřejnění informačního bulletinu o konfliktních oblastech, v němž se doporučuje provozovatelům, aby nelétali nad oblastmi s intenzivní nebo zvýšenou vojenskou aktivitou, a zveřejnění bezpečnostního informačního bulletinu o občasných výpadcích GNSS v blízkosti konfliktních oblastí na Ukrajině; v této souvislosti oceňuje, že po své zkušební fázi začala fungovat Evropská platforma pro sdílení informací a spolupráci o oblastech konfliktů, jejímž účelem je umožnit sdílení informací o hrozbách pro civilní letectví v oblastech konfliktů nebo ozbrojených povstání; zdůrazňuje rovněž, že v důsledku nezákonné invaze na Ukrajinu vznikly nové bezpečnostní problémy a již existující problémy se ještě více prohloubily; připomíná, že vyzval k navázání úzkého vztahu s evropskými státními a vojenskými leteckými úřady, Evropskou obrannou agenturou (EDA), Organizací pro vzájemnou spolupráci v oblasti vyzbrojování (OCCAR) a NATO podle potřeby za účelem plnění úkolů agentury v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1139 ([2]) s cílem zlepšit bezpečnost a ochranu letů v Evropě;

11. bere na vědomí, že agentura dodržovala sankce a politiky stanovené Komisí po nezákonné ruské invazi na Ukrajinu v roce 2022 a že agentura veškerou spolupráci s Ruskem pozastavila a svou pozornost zaměřila na činnosti na podporu Ukrajiny; vítá v této souvislosti skutečnost, že tým agentury pro koordinaci odbavovacích ploch poskytl Komisi podporu při sestavování seznamu registrací letadel používaných nebo vlastněných ruskými státními příslušníky, přičemž v roce 2022 byl tento seznam aktualizován 38krát a obsahoval více než tisíc letadel;

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1139 ze dne 4. července 2018 o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví, kterým se mění nařízení (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EU) č. 996/2010, (EU) č. 376/2014 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/30/EU a 2014/53/EU a kterým se zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nařízení Rady (EHS) č. 3922/91 (Úř. věst. L 212, 22.8.2018, s. 1).

Efektivita a zisky

12. oceňuje agenturu za to, že v případě překrývajících se úkolů a pravomocí sdílí zdroje s ostatními agenturami, ať už v oblasti poradenských služeb týkajících se lidských zdrojů, nebo v oblasti digitalizace a nástrojů, elektronického učení a průzkumů, i za to, že se účastní interinstitucionálních a meziagenturních výběrových řízení; vyzdvihuje úzkou spolupráci agentury jinými agenturami: s Evropskou agenturou pro životní prostředí na přípravě některých zpráv, jako je Evropská zpráva o životním prostředí v letectví, s agenturou Eurocontrol při hledání možností společných řešení v oblasti vzdělávání v oborech souvisejících s letectvím a s Agenturou Evropské unie pro železnice, se kterou v roce 2022 podepsala memorandum o spolupráci, jímž se zavádí pravidelný strukturovaný dialog a posiluje sdílení informací, znalostí a zkušeností v různých oblastech spolupráce; vítá skutečnost, že agentura má strategická partnerství v oblasti sdílení zdrojů a informací s téměř všemi příslušnými vnitrostátními leteckými úřady ve svých členských státech;

13. vítá skutečnost, že agentura navázala řadu partnerství s dalšími subjekty Unie s cílem zlepšit účinnost a soudržnost, včetně Evropské agentury pro životní prostředí, Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí, společného podniku pro čisté letectví a společného podniku SESAR3; vítá spolupráci na vzdělávacích řešeních s několika agenturami v otázkách společného zájmu v oblasti poradenských služeb v oblasti lidských zdrojů, digitalizace a nástrojů, elektronického učení a průzkumů, včetně Evropské agentury pro léčivé přípravky, Evropského orgánu pro trh s cennými papíry, Evropského úřadu pro bezpečnost potravin a Úřadu evropského veřejného žalobce;

14. připomíná, že v roce 2020 začal být realizován program transformace nazvaný „Cíl: obstát v budoucnosti“, který se zaměřuje na snižování nákladů, zvyšování efektivity a nejvýznamnějších hnacích sil agentury; konstatuje, že tento program, který byl formálně uzavřen v roce 2022, přinesl klíčové změny, jako je mimo jiné zjednodušený postup tvorby předpisů, služby před podáním žádosti vztahující se na inovativní technologie a zlepšení procesu vytváření programu organizace, ale i zvýšení produktivity o 12 % (ve srovnání s výstupy z let 2022 až 2019), což odpovídá snížení režijních nákladů agentury o 36 plných pracovních úvazků; vítá skutečnost, že začal být uplatňován programový přístup ke zvyšování efektivity a že vznikla infrastruktura pro předkládání nových podnětů, jež agentuře umožní i nadále zlepšovat procesy a pokračovat v digitalizaci;

15. vítá opatření, která agentura přijala s cílem monitorovat a řídit svou environmentální stopu, mimo jiné v oblastech souvisejících s její budovou, službami a dodávkami; v této souvislosti konstatuje, že agentura ve své budově optimalizovala využívání energie a spotřebu vody, 100 % elektrické energie nakupovala z obnovitelných zdrojů, centralizovala sběrná místa odpadu v týmových prostorách agentury a zavedla opatření k omezení spotřeby papíru a kancelářských potřeb;

16. konstatuje, že agentura i nadále uplatňuje příslušná kritéria a požadavky na zadávání zelených veřejných zakázek a ve svých výzvách k podávání nabídek za tímto účelem využívá dostupných souborů nástrojů; dále konstatuje, že v roce 2022 byl přijat jeden zaměstnanec, aby byly zajištěny zdroje na opětovné zahájení analýzy nástrojů průběžného zlepšování vlivu organizací na životní prostředí, která se zaměřila především na EMAS a ISO 14001; vyzývá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria o výsledku této analýzy informovala;

Personální politika

17. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2022 byl plán pracovních míst proveden z 95,59 %, neboť bylo jmenováno 651 z 681 dočasných zaměstnanců schválených na základě rozpočtu Unie (ve srovnání s 680 pracovními místy schválenými v roce 2021); dále konstatuje, že v roce 2022 pracovalo pro agenturu 95 smluvních zaměstnanců a 23 vyslaných národních odborníků;

18. bere na vědomí, že v průběhu roku 2022 agentura významně investovala do posílení technických kapacit a v rámci obnovené kompetenční politiky i do nabídky možností kariérního postupu; v této souvislosti konstatuje, že v roce 2022 agentura úspěšně přijala více než 60 nových zaměstnanců, zahájila realizaci již třetí generace programu kvalifikace mladších zaměstnanců, nabídla možnosti interního profesního rozvoje více než 70 zaměstnancům a zajistila svým zaměstnancům 98 % plánovaných technických školení; oceňuje agenturu za nízkou fluktuaci jejích zaměstnanců (0,1 %) v roce 2022;

19. se znepokojením si všímá nedostatečné genderové vyváženosti v nejvyšším vedení agentury, kde z celkového počtu 22 členů je 17 mužů (77 %), a ve správní radě agentury, kde z celkového počtu 79 členů je 59 mužů (75 %); konstatuje rovněž, že celkové zastoupení žen a mužů mezi zaměstnanci agentury je vyvážené, neboť z celkového počtu 757 osob je 525 mužů (69 %); bere na vědomí, že agentura zastoupení žen a mužů mezi uchazeči systematicky monitoruje a kandidátky se snaží aktivně oslovovat, ať už zveřejňováním nabídky volných pracovních míst na vhodných fórech, či výslovným vybízením potenciálních uchazeček k podání žádosti, nebo inzerováním pracovních míst s přesně popsanými podmínkami, které mohou mít vliv na rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem; vyzývá agenturu, aby pokračovala ve svém úsilí o vyvážené zastoupení žen a mužů na úrovni řízení i všech zaměstnanců prostřednictvím konkrétních opatření, která přilákají ženy, aby se přihlásily na pracovní místa nabízená agenturou; žádá Komisi a členské státy, aby při předkládání nominací do správní rady agentury přihlížely k tomu, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů;

20. vítá skutečnost, že agentura se i nadále zaměřovala na genderovou vyváženost, zeměpisnou vyváženost a rozmanitost; připomíná, že je důležité vypracovat dlouhodobou politiku v oblasti lidských zdrojů týkající se rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem a nabídku specifických možností odborné přípravy pro profesní rozvoj, práci z domova, právo odpojit se, posílení zeměpisné rovnováhy, aby bylo zajištěno odpovídající zastoupení ze všech členských států, nábor a integraci osob se zdravotním postižením, jakož i podporu rovného zacházení s nimi a jejich příležitostí;

21. na základě zprávy agentury o následných opatřeních přijatých v souvislosti s udělením absolutoria za plnění rozpočtu agentury na rozpočtový rok 2021 (dále jen „zpráva agentury“) konstatuje, že agentura na základě svého programu řízení kompetencí a strategického plánování pracovních sil určila scénář stabilního personálního obsazení na období od roku 2022, jehož součástí jsou významné investice z externích zdrojů do technických a organizačních znalostí, potřebných jak pro plnění tradičních úkolů, tak pro nově vznikající oblasti, které byly určeny na základě střednědobých strategických priorit agentury, mezi něž patří například nové technologie, kybernetická bezpečnost, posuzování bezpečnosti, zkušební lety a výzkum;

22. konstatuje, že v roce 2022 byl hlášen jeden případ obtěžování, k jehož vyřešení agentura využila služeb externího vyšetřovatele meziagenturní sítě, který dospěl k závěru, že obtěžování nelze potvrdit; konstatuje rovněž, že v roce 2022 byly hlášeny celkem 4 případy vyhoření, což je stejný počet jako v roce 2021;

23. na základě výroční zprávy Účetního dvora o agenturách Unie za rok 2021 upozorňuje na připomínku, která se týkala toho, že agentura nedodržuje článek 16 služebního řádu úředníků Evropské unie a pracovního řádu ostatních zaměstnanců Unie; na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že tato připomínka nebyla vyřešena; na základě zprávy agentury nicméně konstatuje, že agentura revidovala své postupy pro řešení nedostatků zjištěných Účetním dvorem a mezitím také formálně zřídila smíšený výbor;

Veřejné zakázky

24. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že agentura za použití postupu pro případy krajní naléhavosti uzavřela s jedním poskytovatelem služeb na pokračování vývoje systému hlášení incidentů smlouvu v hodnotě 1,9 milionu EUR; bere na vědomí připomínku Účetního dvora, že tento postup byl nesprávný, stejně jako všechny platby (261 385 EUR), které byly v souvislosti s tímto postupem v roce 2022 provedeny, protože nebyly splněny právní podmínky pro jeho použití; bere nicméně na vědomí odpověď agentury, že vybraný dodavatel byl jediným dodavatelem, který byl schopen ve vývoji tohoto systému pokračovat, aniž by došlo k jeho narušení, které by bylo spojeno s bezprostředním bezpečnostním rizikem s možnými katastrofálními důsledky;

25. na základě připomínek Účetního dvora konstatuje, že agentura po zahájení výběrového řízení na služby v oblasti řízení akcí změnila cenu nabídky, aniž by se řídila ustanoveními článku 151 finančního nařízení; konstatuje, že na základě stížnosti uchazeče provedla agentura druhé hodnocení, na jehož základě uchazeče vyloučila, a to s odůvodněním, že „nesplnil požadavky stanovené v zadávací dokumentaci“, avšak bez upřesnění toho, které požadavky nebyly splněny; bere na vědomí závěr Účetního dvora, že vyloučení uchazeče nebylo řádně odůvodněno; vyzývá agenturu, aby přijala nezbytná opatření k zajištění toho, aby v budoucích zadávacích řízeních byly jakékoli úpravy ceny nebo vyloučení uchazečů odůvodněny podle platného právního základu;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

26. oceňuje stávající systém agentury pro prevenci a zmírňování střetů zájmů, který zahrnuje každoroční kontrolu, během níž jsou zaměstnanci požádáni, aby (v případě potřeby) přezkoumali a aktualizovali jakoukoli změnu své situace, která by mohla vést ke skutečnému nebo potenciálnímu střetu zájmů; konstatuje, že v roce 2022 ze všech prohlášení zaměstnanců o zájmech, která byla předložena v různých souvislostech (roční prohlášení, noví zaměstnanci, po skončení pracovního poměru nebo mimopracovní činnosti / pracovní volno z osobních důvodů) a posouzena agenturou v souladu s příslušným postupem, byly čtyři případy postoupeny etické komisi agentury s žádostí o vydání stanoviska; vítá skutečnost, že v roce 2022 se neobjevily žádné potvrzené případy střetu zájmů a že ve všech případech, kdy bylo zjištěno riziko skutečného nebo potenciálního střetu zájmů, bylo možné toto riziko zmírnit prostřednictvím konkrétních zavedených opatření (čekací doba, zákaz lobbingu, vyloučení z určitých úkolů ad.);

27. bere na vědomí, že na webových stránkách agentury jsou zveřejněny životopisy a prohlášení o zájmech členů správní rady a vyšších a středních vedoucích pracovníků; konstatuje rovněž, že agentura na svých internetových stránkách neuvádí všechna svá jednání s lobbisty nebo zástupci zájmových skupin, a vyzývá agenturu, aby tak neprodleně učinila;

28. bere na vědomí, že agentura je do budoucna otevřena možnosti interní protikorupční strategie, ale že se v současnosti domnívá, že na základě údajů z minulých let neexistuje v tomto ohledu žádné riziko; přesto vyzývá agenturu k tomu, aby svůj postoj přehodnotila a podnikla kroky k vytvoření vnitřní protikorupční strategie;

Vnitřní kontrola

29. konstatuje, že v roce 2022 provedl Útvar interního auditu Komise (IAS) audit normalizačních činností, v jehož rámci se posuzovalo, zda zavedené kontroly poskytují přiměřenou jistotu ohledně dodržování příslušných právních předpisů a zda jsou normalizační činnosti organizovány účelným způsobem a účinně přispívají k plnění cílů činnosti agentury; dále konstatuje, že na základě tohoto auditu byla vydána tři doporučení, podle nichž agentura vypracovala akční plán, který má být proveden v průběhu roku 2023;

30. konstatuje, že program auditu útvaru interního auditu agentury na rok 2022 zahrnoval 8 úkolů, konkrétně čtyři audity věrohodnosti, včetně jednoho auditu, který prováděl útvar interního auditu, dva konzultační audity a dva následné audity; bere na vědomí, že během následných auditů, které proběhly v roce 2022, mohla být 2 ze 13 opatření uvedených v původních auditech z roku 2021 uzavřena, zatímco šest opatření bylo vyhodnoceno jako částečně provedené a pět opatření zůstalo otevřených; vyzývá agenturu, aby učinila nezbytné kroky k realizaci těchto opatření:

Další připomínky

31. vítá skutečnost, že se agentura zaměřila na integraci Ukrajiny jako kandidátského státu do systému Unie;

32. na základě zprávy agentury bere na vědomí, že v roce 2022 agentura provedla komplexní studii použitelnosti zahrnující testování hierarchie (tree testing) a individuální pohovor s uživateli; konstatuje, že studie poskytla kvalitativní poznatky, které by v kombinaci s kvantitativními poznatky měly zlepšit prostředí EASA Pro, EASA Light a komunit na internetových stránkách agentury; oceňuje agenturu za to, že spustila projekt, jehož cílem je zpřístupnit prostředí EASA Light (zvláštní oblast internetových stránek agentury, která vysvětluje její aktivity v jednoduché netechnické angličtině) ve všech úředních jazycích Unie;

33. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 11. dubna 2024 ([3]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([3]) Přijaté texty, P9_TA(2024)0280.